

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในจังหวัดหนองคาย และ 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอน ในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในจังหวัดหนองคาย

ประชากร เป็นครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในจังหวัดหนองคาย จำนวนทั้งสิ้น 116 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 12 คน และครูผู้สอน จำนวน 104 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวนทั้งสิ้น 94 คน เป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 12 คน ได้มาจากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจากประชากร และครูผู้สอน จำนวน 82 คน ได้ใช้ตารางของเครจซ์และมอร์แกน แล้วจึงสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยที่โรงเรียนเป็นชั้นภูมิและสุ่มอย่างง่าย

ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ตำแหน่ง จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน กับครูผู้สอน ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงาน บริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน โดยได้ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา จากคณะผู้เชี่ยวชาญ โดยมีค่าเฉลี่ยของผลการพิจารณาวิจัย มีค่าอยู่ระหว่าง 3.33 ถึง 4.00 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.00 ถึง 0.58 ซึ่งถือว่าเป็นค่าที่เหมาะสม ค่าดัชนีอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.79 ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแบบอัลฟา เท่ากับ 0.88

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติทางสังคมศาสตร์ (SPSS/PC) โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และค่าสถิติแบบที่ สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระกัน

จากการดำเนินงานวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ไว้ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ ได้ข้อค้นพบที่สำคัญ ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชน

1.1.1 สภาพการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมและเป็นรายด้าน

สภาพการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มี 4 ด้าน ที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ตามลำดับดังนี้ ด้านห้องสมุด ด้านการวัดและประเมินผล ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านการเรียนการสอน ส่วนอีก 3 ด้านที่เหลือมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

1.1.2 สภาพการบริหารงานวิชาการเป็นรายข้อของแต่ละด้าน

ปรากฏดังนี้ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตร พบว่า ข้อที่มีการดำเนินงาน อยู่ในระดับมากที่สุด มีข้อเดียว คือ การวางแผนเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ ข้อที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย มีข้อเดียว คือ การจัดการเรียนการสอน โดยใช้วิทยากรภายนอก หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความสามารถเฉพาะด้าน สำหรับข้อที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก มี 6 ข้อ ส่วนอีก 4 ข้อที่เหลือ มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการเรียนการสอน พบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย มีข้อเดียว คือ จัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ข้อที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก มี 9 ข้อ ส่วนอีก 4 ข้อที่เหลือ มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน พบว่า ข้อที่มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย มีข้อเดียว คือ การจัดการเรียนการสอน โดยใช้วิทยากรท้องถิ่น เป็นสื่อการเรียนการสอน ข้อที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก มีจำนวน 4 ข้อ ส่วนอีก 5 ข้อที่เหลือ มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับข้อที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด มี 2 ข้อ คือ การวัดผลโดยใช้ข้อสอบแบบปรนัยแบบเลือกตอบ และการวัดและประเมินผลการเรียนตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับข้อที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย มี 2 ข้อ คือ การวัดผลโดยใช้ข้อสอบแบบอัตนัย และการจัดให้มีห้องหรือสถานที่เก็บรักษาเครื่องมือวัดผลที่เป็นสัดส่วน สำหรับข้อที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก มี 9 ข้อ ส่วนข้อที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง มีข้อเดียว ด้านห้องสมุด พบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก มี 8 ข้อ ส่วนอีก 2 ข้อที่เหลือ มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการนิเทศภายใน พบว่า

ข้อที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด มีข้อเดียวคือ การจัดให้มีการอบรมสัมมนา หรือ ศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์แก่บุคลากร ข้อที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย มี 2 ข้อ คือ การจัดระบบข้อมูลการนิเทศภายในอย่างเป็นทางการในปัจจุบัน และมีการประเมินผลการนิเทศภายใน เพื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาความรู้ความสามารถของครูและพัฒนาการเรียนการสอน ข้อที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก มี 5 ข้อ ส่วนอีก 5 ข้อที่เหลือ มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ พบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย มี 2 ข้อ คือ การจัดให้มีการประชุม อบรม หรือสัมมนาเพื่อให้ความรู้แก่บุคลากร โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้เฉพาะด้านที่สนใจ และการจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้เกิดความรู้และทักษะ ทั้งทางด้านทฤษฎีและการปฏิบัติ ข้อที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก มี 4 ข้อ ส่วนอีก 5 ข้อที่เหลือ มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ผลการศึกษาเปรียบเทียบระดับปฏิบัติในการบริหารงานงานวิชาการของ ผู้บริหารและครูผู้สอน

มาพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอน มีระดับปฏิบัติในการการบริหารงาน วิชาการ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มี 2 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ที่ผู้บริหารและครูผู้สอน มีระดับปฏิบัติในการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ส่วนอีก 5 ด้านที่เหลือ ไม่แตกต่างกัน

1.3 ผลการศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการ

1.3.1 ผลการวิเคราะห์การจัดลำดับปัญหาในการบริหารงานวิชาการ

พบว่า โรงเรียนเอกชนมีปัญหาในการบริหารงานวิชาการด้านวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน มากที่สุด (ร้อยละ 37.23) รองลงมาเป็นด้านการนิเทศภายใน (ร้อยละ 31.91) และ ด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ (ร้อยละ 29.79) ตามลำดับ ส่วนปัญหาที่เป็นปัญหาน้อยที่สุดคือ ด้านการวัดและประเมินผล (ร้อยละ 17.02)

1.3.2 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานวิชาการ

พบว่า ปัญหาในการบริหารงานวิชาการที่มีความถี่มากที่สุด 3 อันดับแรก ดังนี้ โรงเรียนจัดกิจกรรมอื่นมากเกินไปทำให้กระทบต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (ร้อยละ 43.62) การจัดประชุม อบรม หรือสัมมนา จัดขึ้นในวันเวลาราชการทำให้เวลาในการจัดการเรียน

การสอนไม่เพียงพอ (ร้อยละ 37.23) และแผนการสอนที่เขียนขึ้นไม่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจริง (ร้อยละ 34.04)

1.3.3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการแก้ไขปัญหาการบริหารงานวิชาการ

กลุ่มตัวอย่างได้ให้แนวทางการแก้ไขการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

- 1) ควรลดกิจกรรมบางอย่างที่ไม่จำเป็น หรือหากจำเป็นต้องจัดกิจกรรมเสริมต่าง ๆ ควรจัดสอนซ่อมเสริมแทนคาบเวลาที่เสียไปในการจัดการกิจกรรมดังกล่าว
- 2) ควรจัดการอบรมในวันหยุดราชการ หรือปิดภาคเรียน และควรที่จะมีค่าตอบแทนและค่าอาหารในการอบรมอย่างเพียงพอ
- 3) ผู้บริหารควรกำหนดให้ครูเขียนเฉพาะกำหนดการสอนเพราะสามารถยืดหยุ่นในการจัดการเรียนการสอนได้ และไม่ใช้เวลาในการเตรียมการสอนมากเกินไป
- 4) ควรขยายห้องสมุด หรือจัดสร้างหอสมุดใหม่
- 5) ควรได้มีการจัดอบรมเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ และควรได้มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง เพื่อลดความวิตกกังวลของครูเกี่ยวกับในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรใหม่ และเพื่อให้ครูมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว
- 6) ควรจัดหาวัสดุประกอบการเรียนการสอนเพิ่มเติม และจัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้ให้เพียงพอ
- 7) ควรได้มีการติดตามนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยให้ครูที่ทำหน้าที่ครูแนะแนวประสานงานกับครูประจำชั้นเพื่อส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ และจัดสอนซ่อมเสริมนักเรียนที่เรียนช้า

2. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยดังที่ได้กล่าวมา ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัยไว้ดังนี้

2.1 สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชน

2.1.1 สภาพการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมและเป็นรายด้าน

จากผลการวิจัยที่พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มี 4 ด้าน ที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ตามลำดับดังนี้ ด้านห้องสมุด ด้านการวัดและประเมินผล ด้านหลักสูตร

และการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านการเรียนการสอน การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ เนื่องมาจาก ในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาไม่ว่าของรัฐ หรือของเอกชน ได้เน้นความสำคัญแก่งานวิชาการ เพราะเป็นภารกิจหลักของโรงเรียนที่มีผลต่อตัวนักเรียนโดยตรง ทั้งทางด้านความรู้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนั้น การดำเนินงานทุกด้านของโรงเรียนจึงเป็นไปเพื่อให้งานวิชาการมีประสิทธิภาพสูงสุด (องค์การ อินทรมพรรษ์, 2544 : 158)

นอกจากนั้น ยังเนื่องมาจากการที่โรงเรียนเอกชนมีอิสระในการบริหารจัดการในสถานศึกษา ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2542 : 9-13) ได้กล่าวว่า โรงเรียนเอกชนสามารถบริหารงานวิชาการและงานสนับสนุนงานวิชาการของโรงเรียน โดยมีกระบวนการดำเนินการที่รวมการวางแผน การจัดองค์กร การเร่งรัด และการควบคุมการดำเนินงานของบุคลากรภายในโรงเรียนเอกชนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่โรงเรียนตั้งไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป้าหมายสำคัญประการหนึ่งของโรงเรียนเอกชน คือ การเสริมสร้างภาพลักษณ์ของนักเรียนและโรงเรียนเอกชนให้มีภาพลักษณ์ที่ดึงดูดตามที่สังคมคาดหวัง การบริหารงานวิชาการจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งที่สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ใช้บริการของโรงเรียนเอกชนว่า บุคลากรของพวกเขามีความรู้และคุณลักษณะที่ดีงามและคุ้มค่ากับค่าบำรุงการศึกษาที่พวกเขาจ่ายไป ดังนั้น จึงทำให้การบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมและด้านดังกล่าว อยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อมรา นิสะ โสกะ (2539 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในเขตการศึกษา 6 พบว่า บทบาทงานแต่ละด้านผู้บริหารโรงเรียน มีความคิดเห็นว่าได้ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์มากทุกด้าน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ราชัย จันทรหวัโตน (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารและการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชุมแพจังหวัดขอนแก่น พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดมีพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ส่วนผลการวิจัยที่พบว่า การบริหารงานวิชาการ 3 ด้านที่เหลือ คือ ด้านวัสดุประกอบและสื่อการเรียนการสอน การนิเทศภายใน และด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ความไม่พร้อมด้านงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวก ทำให้โรงเรียนเอกชนบริหารงานวิชาการ 3 ด้านนี้ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนทุกระดับของ สัจด์ อุทรานันท์ (2542 : 4) ที่พบว่า สภาพการปฏิบัติจริงในการนิเทศภายในโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางถึงน้อย ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากบุคลากรภายในโรงเรียน ยังขาดความรู้ความเข้าใจ

เกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษาและประการสำคัญ คือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน

2.1.2 สภาพการบริหารงานวิชาการเป็นรายชื่อของแต่ละด้าน

1) สภาพการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ จากผลการวิจัยที่พบว่า มีการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด มีเพียงข้อเดียว คือ การวางแผนเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ ข้อที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย มีข้อเดียว คือ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิทยากรภายนอก หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความสามารถเฉพาะด้าน การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะว่า โรงเรียนเอกชนมีเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นเฉพาะในรายวิชาที่เป็นเนื้อหาทางวิชาการ ได้แก่ กลุ่มทักษะ ประกอบด้วยวิชาภาษาไทย และวิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ประกอบด้วยวิชาวิทยาศาสตร์ และวิชาสังคมศึกษา เป็นต้น ทำให้โรงเรียนเอกชนไม่ได้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาสอนเพราะไม่ได้เน้นการสอนในรายวิชาที่มีการปฏิบัติจริง เช่น วิชาเกษตร ในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ เป็นต้น เหตุผลอีกประการหนึ่งก็คือ ในโครงสร้างหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ไม่เอื้อต่อการนำวิทยากรภายนอกเข้ามาสอนในโรงเรียนประถมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนเอกชน ดังที่ รวีวัตร์ สิริภูบาล (2544 : 41-43) กล่าวไว้ว่า หลักสูตรฉบับนี้ เหมาะสมและสอดคล้องกับนโยบาย และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แต่ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น นอกจากนั้นจุดมุ่งหมายของหลักสูตรยังมากและกว้างเกินไป เนื้อหาวิชา แผนการสอน คู่มือครู กิจกรรมที่กำหนดไว้ไม่สัมพันธ์กันและไม่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น อัตราเวลาเรียน เพศ วัย และวุฒิภาวะของนักเรียน

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมหมาย ปานสันเทียะ (มุข วิสัย.2544 : 73 ; อ้างอิงมาจาก สมหมาย ปานสันเทียะ. 2536) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางบริหารหลักสูตร โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด นครราชสีมา ที่พบว่า มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร อยู่ในระดับมาก

2) สภาพการบริหารงานวิชาการด้านการเรียนการสอน จากผลการวิจัยที่พบว่า โดยภาพรวม การบริหารงานวิชาการด้านนี้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย มีเพียงข้อเดียว คือ จัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้

สามารถอธิบายเชื่อมโยงกับที่ได้กล่าวไว้แล้วในข้อ 1) กล่าวคือ การที่โรงเรียนเอกชน มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน อยู่ในระดับที่น้อย เป็นผลสืบเนื่อง มาจากการมีจุดเน้นในการสอนในรายวิชาที่เป็นวิชาการ ซึ่งโรงเรียนเอกชนมีบุคลากรด้านนี้ อยู่แล้วนั่นเอง

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมหมาย ปานสันเทียะ (มุข วิสัย, 2544 : 73 ; อ้างอิงมาจาก สมหมาย ปานสันเทียะ, 2536) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางบริหารหลักสูตร โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด นครราชสีมา ที่พบว่า มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า แม้ว่าจะมีความแตกต่างในแง่ของเวลา บริบท และสังกัด ของโรงเรียน ก็มีได้ทำให้สภาพของการบริหารงานวิชาการด้านการเรียนการสอนแตกต่างกัน กล่าวคือ บุคลากรที่อยู่ในโรงเรียนทั้งสองแห่งยังตระหนักและให้ความสำคัญในการดำเนินงาน การเรียนการสอน

3) สภาพการบริหารงานวิชาการด้านวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน จากผลการวิจัยที่พบว่า โดยภาพรวม การบริหารงานวิชาการด้านนี้ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เห็นได้ว่า มีเพียงข้อเดียวที่มีการดำเนินการ อยู่ในระดับน้อย คือ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิทยากรท้องถิ่นเป็นสื่อการเรียนการสอน การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ ผู้วิจัยได้ให้อธิบายไว้แล้วในข้อ 1) และ 2) ดังกล่าวข้างต้น

4) สภาพการบริหารงานวิชาการด้านการวัดและประเมินผล จากผลการวิจัยที่พบว่า โดยภาพรวม การบริหารงานวิชาการด้านนี้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มี 2 ข้อ ที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การวัดผล โดยใช้ข้อสอบแบบปรนัยแบบเลือกตอบ และการวัดและประเมินผลการเรียนตามระเบียบของ กระทรวงศึกษาธิการ การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะว่า โรงเรียนเอกชน มีความ เข้มงวดในการวัดและประเมินผลโดยอิงระเบียบที่ทางกระทรวงกำหนดขึ้น แต่การที่โรงเรียน ใช้ข้อสอบปรนัยแบบเลือกตอบมากที่สุด เนื่องมาจากการออกข้อสอบประเภทนี้ครอบคลุม เนื้อหามากกว่า รวมทั้งการตรวจข้อสอบประเภทนี้ สามารถกระทำได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว มีความเป็นปรนัย และมีความเชื่อมั่นมากกว่าข้อสอบประเภทอื่น (ชวาล แพร์ตกุล, 2516 : 1) จากผลการวิจัยที่พบว่า โรงเรียนเอกชนมีการวัดผลโดยใช้ข้อสอบแบบอัตนัย อยู่ในระดับน้อย เนื่องมาจาก ข้อจำกัดด้านความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนเกี่ยวกับการสร้างข้อสอบอัตนัย กอปรกับข้อจำกัดของข้อสอบประเภทนี้ด้วย กล่าวคือ ข้อสอบอัตนัยสามารถวัดพฤติกรรม

ทางสมองชั้นสูง เช่น การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ ได้ดี แต่กระบวนการสร้างข้อความ และการตรวจให้คะแนน ใช้เวลามากกว่าข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ นอกจากนั้นข้อสอบแบบอัตนัย หรือข้อสอบแบบเขียนตอบ ยังมีปัญหาเรื่องความเป็นปรนัยในการตรวจให้คะแนน แม้ว่าจะสามารถแก้ปัญหานี้ได้โดยใช้คนตรวจหลายคนร่วมกันพิจารณา แต่ในทางปฏิบัติแทบจะทำได้เลย (สมบูรณ์ ชิตพงศ์. 2542 : 549)

สำหรับผลการวิจัยที่พบว่า มีการจัดห้องหรือสถานที่เก็บรักษาเครื่องมือวัดผลที่เป็นสัดส่วน อยู่ในระดับที่น้อย เพราะว่าครูประจำวิชาได้มีการเก็บแบบทดสอบไว้ในห้องพักครู หรือห้องที่ตนรับผิดชอบเป็นครูประจำชั้น

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมหมาย ปานสันเทียะ (มุข วิสัย. 2544 : 73 ; อ้างอิงมาจาก สมหมาย ปานสันเทียะ. 2536) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางบริหารหลักสูตร โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ที่พบว่า โรงเรียนในสังกัดนี้ มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินผลอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการวัดและประเมินผลผู้เรียน กล่าวคือ เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญในการที่จะวัดความสามารถและคุณลักษณะผู้เรียนว่าได้พัฒนาไปถึงสิ่งที่หลักสูตรคาดหวังหรือไม่ จึงทำให้ครูซึ่งแม้ว่าจะอยู่ต่างสังกัดกันมีการดำเนินการในระดับเดียวกัน

5) สภาพการบริหารงานวิชาการด้านห้องสมุด จากผลการวิจัยที่พบว่า โดยภาพรวม การบริหารงานวิชาการด้านนี้อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีจำนวน 8 ข้อ ที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ส่วนอีก 2 ข้อที่เหลือ มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ เป็นเพราะว่า โรงเรียนเอกชนได้ให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการด้านนี้ เพราะห้องสมุดมีความสำคัญทั้งต่อครูผู้สอนและนักเรียน กล่าวคือ ห้องสมุดเป็นแหล่งเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับวิทยาการใหม่ ๆ สำหรับครู ส่วนสำหรับนักเรียน ห้องสมุดคือสถานที่ซึ่งเสริมสร้างพัฒนาการทางการอ่าน และส่งเสริมทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ดังนั้น ด้วยเหตุที่ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้วิธีการเรียนรู้ (Learn to Know How to Learn) ของทั้งครูและนักเรียน โรงเรียนเอกชนจึงได้มีระดับปฏิบัติในการดำเนินงานในด้านนี้อยู่ในระดับมาก ซึ่งข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วัฒนา มโนจิตร (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่ ที่พบว่า การบริหารงานวิชาการด้านห้องสมุด มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

6) สภาพการบริหารงานวิชาการด้านกรณีพิเศษภายใน

จากผลการวิจัยที่พบว่า โดยภาพรวม การบริหารงานวิชาการด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีเพียงข้อเดียวที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การจัดให้มีการอบรมสัมมนา หรือศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์แก่บุคลากร การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เนื่องมาจาก ปัจจัยที่สำคัญ 2 ประการ คือ ประการแรก โรงเรียนเอกชนมีบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีจำนวนมาก ดังจะเห็นได้จาก กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ถึงประมาณร้อยละ 15 จึงเป็นสาเหตุให้โรงเรียนได้มีการพัฒนาบุคลากรอยู่เนื่อง ๆ ทั้งนี้ก็เพื่อให้มีความรู้ความสามารถและทักษะที่เพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้นั้นเอง ประการสุดท้าย คือ โรงเรียนเอกชนได้ตระหนัก และให้ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรมาก เพราะคุณภาพของครูส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน การที่โรงเรียนเอกชนจะสามารถแข่งขันกับโรงเรียนของรัฐได้ ต้องดำเนินงานพัฒนาบุคลากรควบคู่ไปด้วย

สำหรับผลการวิจัยที่พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย จำนวน 2 ข้อ คือ การจัดระบบข้อมูลกรณีพิเศษภายในอย่างเป็นปัจจุบัน และมีการประเมินผลการนิเทศภายใน เพื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาความรู้ความสามารถของครูและพัฒนาการเรียนการสอน การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะว่า ข้อจำกัดด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และเม็ดเงินที่เกี่ยวกับการนิเทศภายในของบุคลากรในโรงเรียนเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารโรงเรียน เพราะการนิเทศเป็นกิจกรรมสำคัญที่ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติ เพื่อให้ตอบสนองความต้องการเกี่ยวกับวิธีการจัดการสอนและปัญหาอื่นของครูผู้สอน

7) สภาพการบริหารงานวิชาการด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ

จากผลการวิจัยที่พบว่า โดยภาพรวม มีการบริหารงานวิชาการด้านนี้ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีจำนวน 2 ข้อ ที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย คือ การจัดให้มีการประชุม อบรม หรือสัมมนา เพื่อให้ความรู้แก่บุคลากร โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้เฉพาะด้านที่สนใจ และการจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้เกิดความรู้ และทักษะ ทั้งทางด้านทฤษฎี และการปฏิบัติ การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะว่า โรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองคาย ได้ดำเนินงานประชุมอบรมทางวิชาการโดยใช้วิธีการอื่น ดังจะเห็นได้จาก ผลการวิจัยที่พบว่า มีการดำเนินงานด้านนี้ อยู่ในระดับมาก ถึง 4 ข้อ คือ การส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการอบรมสัมมนาเพื่อให้เกิดความรู้และนำมาปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ การจัดให้มีการประชุมอภิปรายกลุ่มเพื่อสำรวจปัญหาแก้ปัญหาและสร้างเกณฑ์

ร่วมกัน การจัดให้มีเอกสารประกอบการประชุมอบรมทางวิชาการตามระเบียบวาระ และจัดบริการงบประมาณเพื่อสนับสนุนส่งเสริมบุคลากรในการเข้ารับการอบรมอย่างเพียงพอ

2.2 การเปรียบเทียบสภาพบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูผู้สอน

จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารกับครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนได้บริหารงานวิชาการ โดยได้ร่วมกันดำเนินการกับครูผู้สอนในทุกขั้นตอนการบริหารไม่ว่าจะเป็น การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการติดตามประเมินผล จึงทำให้บุคคลทั้งสองกลุ่ม มีความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของการดำเนินงานวิชาการ ส่งผลให้ระดับปฏิบัติในการดำเนินงาน วิชาการของคนสองกลุ่มนี้ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับผลการวิจัย ที่พบว่า มี 2 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ที่ผู้บริหารและครูผู้สอน มีระดับปฏิบัติในการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ เพราะครูผู้สอนเป็นผู้ปฏิบัติงานจริงในงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนโดยตรง รวมทั้งงานด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนด้วย จึงทำให้มีครูผู้สอนกับผู้บริหารโรงเรียน มีระดับปฏิบัติในการดำเนินงานวิชาการในสองด้าน ดังกล่าวแตกต่างกัน ในทางตรงข้าม การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ต้องดำเนินการโดยอาศัยองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับนโยบายของต้นสังกัด และงบประมาณที่มีอยู่จำกัด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2542 : 19) ด้วยเหตุนี้ ครูผู้สอน ซึ่งนอกจากจะมีหน้าที่โดยตรงในการสอนแล้ว ยังต้องปฏิบัติงานอื่นตามคำสั่งของผู้บริหาร โรงเรียนในฐานะที่เป็นผู้ได้บังคับบัญชา จึงมีระดับปฏิบัติในสองด้านแตกต่างจากผู้บริหารโรงเรียน

2.3 ปัญหาการบริหารงานวิชาการ

2.3.1 การจัดลำดับปัญหาในการบริหารงานวิชาการ

จากผลการวิจัยที่พบว่า โรงเรียนเอกชนมีปัญหาในการบริหารงาน วิชาการด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนมากที่สุด (ร้อยละ 37.23) รองลงมาเป็นด้านกรณีพิเศษภายใน (ร้อยละ 31.91) และด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ (ร้อยละ 29.79) ตามลำดับ ส่วนปัญหาที่เป็นปัญหาน้อยที่สุดคือ ด้านการวัดและประเมินผล (ร้อยละ 17.02) การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ สามารถอธิบายความได้ในทำนองเดียวกันกับ

ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของ รวีวัตร์ สิริภูบาล (2544 : 43) ที่ได้ข้อค้นพบที่สำคัญประการหนึ่ง คือ โรงเรียนที่ใช้หลักสูตรส่วนใหญ่ มีวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ และสื่อการเรียนการสอน ไม่เพียงพอ ไม่สามารถจัดกิจกรรมบริหารหลักสูตรและสิ่งอำนวยความสะดวกได้ครบถ้วน

2.3.2 ปัญหาในการบริหารงานวิชาการ

จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัญหาในการบริหารงานวิชาการที่มีความถี่มากที่สุด 3 อันดับแรก ดังนี้ โรงเรียนจัดกิจกรรมอื่นมากเกินไปทำให้กระทบต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (ร้อยละ 43.62) การจัดประชุม อบรม หรือสัมมนา จัดขึ้นในวันเวลาราชการทำให้การจัดการเรียนการสอนมีเวลาไม่เพียงพอ (ร้อยละ 37.23) และแผนการสอนที่เขียนขึ้นไม่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจริง (ร้อยละ 34.04)

การที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ เป็นผลสืบเนื่องมาจาก ความมีอิสระในการบริหารจัดการของโรงเรียนเอกชน ที่สามารถจัดกิจกรรมใด ๆ ก็ได้ตามนโยบาย ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2542 : 13) ได้กล่าวว่า โรงเรียนเอกชนจำเป็นต้องมีกิจกรรมในการสร้างภาพลักษณ์ เพราะเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่จะสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนผู้ใช้บริการ

3. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 สำหรับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ

1) เพื่อให้คุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนเอกชนคงอยู่และเป็นที่ยอมรับต่อไปควรส่งเสริมให้โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในจังหวัดหนองคาย คงสภาพการบริหารงานวิชาการในด้านห้องสมุด ด้านการวัดและประเมินผล ด้านหลักสูตรการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านการเรียนการสอน ให้อยู่ในระดับมากเช่นนี้ต่อไป เพราะผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา จังหวัดหนองคาย ทั้ง 4 ด้านดังกล่าวอยู่ในระดับมาก

2) ควรส่งเสริมและแสวงหาวิธีสนับสนุนการดำเนินงานวิชาการด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน และด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ เพราะผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า 3 ด้านดังกล่าวข้างต้น โรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ในจังหวัดหนองคาย มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

3) ควรส่งเสริมโรงเรียนเอกชน ให้จัดการเรียนการสอนโดยนำวิทยากรท้องถิ่น หรือวิทยากรภายนอกเข้ามาสอนในรายวิชาที่เป็นการศึกษาปฏิบัติ เช่น วิชาเกษตร ในกลุ่มกิจการและพื้นฐานอาชีพ เป็นต้น เพราะผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวอยู่ในระดับน้อย

4) ควรส่งเสริมให้โรงเรียนเอกชนจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชน เพราะผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวอยู่ในระดับน้อย

5) ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนเอกชนได้ใช้วิธีการวัดผลโดยใช้ข้อสอบอัตนัย หรือการเขียนตอบ มากกว่าการใช้ข้อสอบปรนัย เพราะผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวอยู่ในระดับน้อย

6) ควรสนับสนุนวิทยากร หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับความรู้เชิงวิชาการแก่ครู โรงเรียนเอกชน เพราะผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวอยู่ในระดับน้อย

3.1.2 สำหรับโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในจังหวัดหนองคาย

1) ควรได้มีการจัดระบบข้อมูลการนิเทศภายในอย่างเป็นปัจจุบัน และมีการประเมินผลการนิเทศภายในเพื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาความรู้ความสามารถของครู โรงเรียนเอกชน และส่งผลให้ครูได้มีการพัฒนาการเรียนการสอนอีกทางหนึ่งด้วย

2) ควรจัดให้มีการอบรม หรือสัมมนาเพื่อให้ความรู้เชิงวิชาการแก่ครู โรงเรียนเอกชน เพื่อให้มีความรู้และทักษะทั้งทางด้านทฤษฎีและการปฏิบัติ

3) ควรจัดให้มีการอบรมสัมมนา เพื่อให้ความรู้แก่บุคลากร โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้เฉพาะด้าน

4) ผู้บริหารและครูผู้สอน ควรได้มีการทำความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับเป้าหมายขององค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อที่ว่าจะได้แสวงหาหนทางร่วมกันในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว

5) ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดหาวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยทำให้ได้ข้อเสนอแนะในภาพรวมเกี่ยวกับเรื่องนี้เป็นอย่างดี แต่ในการบริหารการศึกษาในสถานศึกษามีงานอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งงานวิจัยนี้ไม่ได้มีการศึกษาเจาะลึก ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป มีประเด็นที่น่าสนใจที่ควรได้มีการทำวิจัย ดังนี้

3.2.1 ควรได้มีการทำวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานสนับสนุนงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดหนองคาย เช่น งานบุคลากร งานความสัมพันธ์กับชุมชน งานธุรการการเงินและพัสดุ งานกิจการนักเรียน และงานอาคารสถานที่

3.2.2 ควรได้มีการวิจัยเชิงคุณภาพเรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุขององค์ประกอบที่ส่งผลต่อสัมฤทธิ์ผลของการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดหนองคาย

3.2.3 ควรได้มีการวิจัยความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการของผู้ปกครองในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา /หรือระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดหนองคาย

3.2.4 ควรได้มีการทำวิจัยเรื่องสภาพปัจจุบันและปัญหาในการบริหารงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษา ในจังหวัดหนองคาย

3.2.5 ควรได้มีการวิจัยเชิงประเมินเกี่ยวกับคุณภาพ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ของโรงเรียนเอกชน